

Η Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη των εισερχόμενων τουριστών στην Ελλάδα, 2013-2022

Ιανουάριος 2024

Δρ. Άρης Ίκκος, ISHC
Επιστημονικός Διευθυντής

Σεραφείμ Κουτσός
Αναλυτής

Διευκρινίσεις και ειδικοί όροι:

- Η παρούσα μελέτη αποτελεί αποκλειστική πνευματική ιδιοκτησία του INSETE.
- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, υπό τον όρο της ρητής αναφοράς της πηγής προέλευσης.
- Αν και έχει επιδειχθεί η δέουσα επιμέλεια ως προς τον έλεγχο των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν και των εκτιμήσεων που παρουσιάζονται στην παρούσα μελέτη, το Ινστιτούτο ΣΕΤΕ (INSETE) και οι συγγραφείς της μελέτης δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τυχόν αποκλίσεις των πληροφοριών που αναφέρονται στην μελέτη ή για τυχόν παραλείψεις. Οι εκτιμήσεις και πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα μελέτη δίδονται για ενημερωτικούς και μόνο σκοπούς και όχι για εμπορικούς, επενδυτικούς, νομικούς ή άλλους σκοπούς. Η χρήση ή στήριξη στην μελέτη από οποιοδήποτε μέρος και τυχόν αποφάσεις που βασίζονται σε αυτήν αποτελούν αποκλειστική υπευθυνότητα αυτών που χρησιμοποιούν την μελέτη. Το INSETE και οι συγγραφείς της μελέτης δε φέρουν καμιά ευθύνη ή υποχρέωση για ζημίες που μπορεί να προκύψουν σε οποιοδήποτε, ως αποτέλεσμα αποφάσεων που τυχόν ληφθούν βασισμένες στην παρούσα μελέτη».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Σύνοψη	4
2. Εισαγωγή	5
3. Εξέλιξη βασικών δεικτών του εισερχόμενου ελληνικού τουρισμού, 2013-2022	6
3.1 Εξέλιξη βασικών δεικτών του εισερχόμενου ελληνικού τουρισμού, 2013-2022	6
3.2 Εξέλιξη της Μέσης κατά Κεφαλής Δαπάνης στην Ελλάδα, 2013-2022	8
Πραγματική vs Υποθετική με μίγμα αγορών 2013	8
3.3 Εξέλιξη της Μέσης Διάρκειας Παραμονής στην Ελλάδα, 2013-2022	9
Πραγματική vs Υποθετική με μίγμα αγορών 2013	9
3.4 Εξέλιξη της Μέσης Δαπάνης ανά Διανύκτευση στην Ελλάδα, 2013-2022	10
Πραγματική vs Υποθετική με μίγμα αγορών 2013	10
3.5 Ανάλυση μείωσης της ΜΚΔ στην Ελλάδα, 2013-2019	11
3.6 Ανάλυση αύξησης της ΜΚΔ στην Ελλάδα, 2019-2022	12
4. Πηγές	13
5. Παράρτημα	14

1. Σύνοψη

Η μείωση της Μέσης κατά Κεφαλή Δαπάνης (ΜΚΔ) κατά € 33,3 /-5,1% τα τελευταία δέκα χρόνια στην Ελλάδα, οφείλεται αποκλειστικά στην μείωση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής κατά -12,8% ή 1,1 διανυκτερεύσεις αφού η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) για την ίδια περίοδο σημείωσε αύξηση κατά € 6,5/ +8,9%.

Η ομαλοποίηση της κατάστασης στην ταξιδιωτική βιομηχανία το 2022 (-11,2% σε όρους αφίξεων σε σύγκριση με το 2019), επέδρασε θετικά στην απελευθέρωση της λανθάνουσας ζήτησης για διακοπές μετά από δύο χρόνια ταξιδιωτικών περιορισμών και γενικευμένης αβεβαιότητας. Συγκεκριμένα, η μείωση της ΜΚΔ το 2022 οφείλεται:

- στην ανάκαμψη των ταξιδίων City Break κυρίως στον προορισμό της Αθήνας, που έχουν σχετικά χαμηλή διάρκεια παραμονής και κατ' επέκταση χαμηλή ΜΚΔ,
- στις πληθωριστικές πιέσεις, που ακολούθησαν την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, και επέδρασαν αρνητικά ροκανίζοντας το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών σε παγκόσμιο επίπεδο και κατ' επέκταση των καταναλωτικών τους δαπανών και
- στην αύξηση των ροών από τις όμορες βαλκανικές αγορές και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης¹, που έχουν παραδοσιακά χαμηλή Μέση Διάρκεια Παραμονής, από 19,1% το 2020 σε 19,9% το 2022, και ...
- ... στην μικρή μείωση του μεριδίου των παραδοσιακών μας αγορών², που έχουν υψηλότερη ταξιδιωτική δαπάνη έως και 4 φορές σε σύγκριση με τις Βαλκανικές αγορές, από 50,1% το 2020 σε 46,9% το 2022. Η μείωση του μεριδίου των παραδοσιακών μας αγορών οφείλεται σε μικρότερο ρυθμό αύξησης και όχι σε μείωση αφίξεων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αν και η ΜΚΔ μειώθηκε σε σχέση με το 2021 (-11,7%, από € 702,4 το 2021 σε € 620,0 το 2022), ευρίσκεται ακόμα υψηλότερα των προ πανδημίας επιπέδων (€ 620 έναντι € 564 το 2019).

¹ Βουλγαρία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Αλβανία και Ρουμανία

² Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία και Ολλανδία

2. Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη αναλύει τη διαχρονική μεταβολή (2013-2022) των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού³. Οι δείκτες που αναλύονται είναι οι:

- **Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (ΜΚΔ),**
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ),** και
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής (ΜΔΠ).**

Δεδομένου ότι οι τρεις αυτοί δείκτες συνδέονται μέσω της ταυτότητας $ΜΚΔ = ΜΔΔ * ΜΔΠ$, αναλύεται η πορεία των τριών δεικτών προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο η μεταβολή της ΜΚΔ οφείλεται σε μεταβολή της ΜΔΔ ή της ΜΔΠ, δηλαδή σε μεταβολή των καταναλωτικών συνηθειών τους ή του χρόνου παραμονής τους.

Όπως αναλύθηκε στις μελέτες «Ακτινογραφία Εισερχόμενου Τουρισμού 2005-2017» και «Ακτινογραφία Εισερχόμενου Τουρισμού 2016-2018», την περίοδο 2005-2019 παρατηρήθηκε μια σημαντική μεταβολή του μίγματος αγορών⁴ των εισερχόμενων τουριστών με κύριο χαρακτηριστικό τη σημαντικά μεγαλύτερη αύξηση αυτών που προέρχονται από όμορες βαλκανικές χώρες και από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Οι τουρίστες έχουν χαμηλότερα εισοδήματα από ότι οι τουρίστες από τις παραδοσιακές αγορές της Ελλάδας και εύλογα αναμένει κανείς να δαπανούν και λιγότερα χρήματα κατά τις διακοπές τους. Το 2020, το 2021 και το 2022, σύμφωνα με τις μελέτες «Ακτινογραφία Εισερχόμενου Τουρισμού 2016-2020», «Ακτινογραφία Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021» και «Ακτινογραφία Εισερχόμενου Τουρισμού, 2019-2022» παρατηρήθηκε η αντίθετη αλλαγή στο μίγμα αγορών, κυρίως λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών που επιβλήθηκαν εξαιτίας της πανδημίας και των αυστηρών ελέγχων στους μεθοριακούς σταθμούς για την είσοδο στην χώρα, με αύξηση του μεριδίου των παραδοσιακών αγορών μας⁵ και μείωση του μεριδίου των όμορων Βαλκανικών αγορών⁶. Προκειμένου να απομονώσουμε την επίπτωση στη μεταβολή της ΜΚΔ από τη μεταβολή του μίγματος αγορών συγκρίναμε την πραγματική εξέλιξη των 3 δεικτών με τους αντίστοιχους «Υποθετικούς», με την υπόθεση εργασίας ότι το μίγμα αγορών έχει παραμείνει αμετάβλητο από το 2013.

³ Οι δείκτες προέρχονται από τα στοιχεία της Έρευνας Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος. Η εν λόγω Έρευνα είναι δειγματοληπτική, και διενεργείται στα κυριότερα σημεία εισόδου-εξόδου της χώρας, με στόχο την συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών για την εκτίμηση των ταξιδιωτικών δαπανών των Μη Κατοίκων στην Ελλάδα. Ως Μη Κάτοικος ορίζεται αυτός που έχει μόνιμη κατοικία εκτός Ελλάδος, ανεξάρτητα από την εθνικότητα ή την ιθαγένειά του. Χρησιμοποιήθηκαν οι Πίνακες της Ενότητας Ταξιδιωτικές εισπράξεις – βασικά μεγέθη στην ιστοσελίδα <https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/travelling.aspx>.

Στο Παράρτημα παρουσιάζονται αναλυτικά τα ετήσια στοιχεία για το σύνολο της χώρας την περίοδο 2013-2022.

⁴ Μίγμα αγορών: είναι το μερίδιο αγοράς της κάθε χώρας στον εισερχόμενο τουρισμό της Ελλάδας.

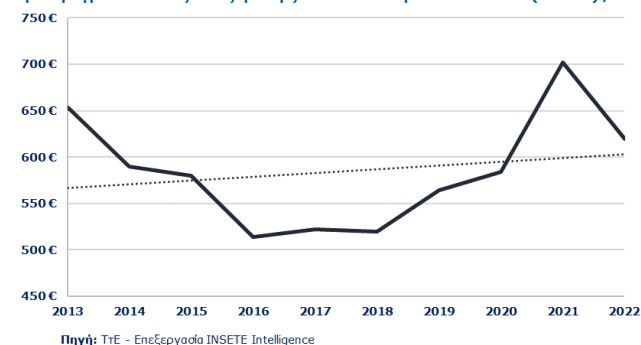
⁵ Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία και Ολλανδία

⁶ Βουλγαρία, Βόρεια Μακεδονία, Αλβανία, Σερβία και Ρουμανία

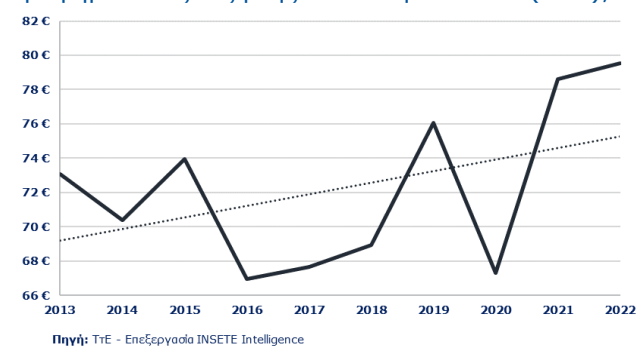
3. Εξέλιξη βασικών δεικτών του εισερχόμενου ελληνικού τουρισμού, 2013-2022

3.1 Εξέλιξη βασικών δεικτών του εισερχόμενου ελληνικού τουρισμού, 2013-2022

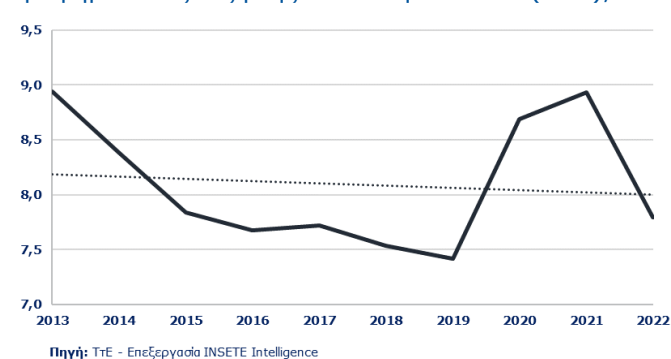
Γράφημα 1: Εξέλιξη της ΜΚΔ στην Ελλάδα (σε €), 2013-22

Γράφημα 2: Εξέλιξη της ΜΔΔ στην Ελλάδα (σε €), 2013-22

Γράφημα 3: Εξέλιξη της ΜΔΠ στην Ελλάδα (σε €), 2013-22

Τα έτη 2019 (+8,5%), 2020 (+3,6%) και 2021 (+20,2%) παρατηρείται μια αντιστροφή της τάσης μείωσης της ΜΚΔ, υπερκαλύπτοντας τις απώλειες που είχαν καταγραφεί έως και το 2018, ενώ το 2022 με την αύξηση των ροών από τις όμορες βαλκανικές αγορές, την αύξηση των ταξιδιών City Break και την ενεργειακή κρίση που ροκάνισε το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, η ΜΚΔ σημείωσε πτώση κατά -11,7%. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2013-2018 παρατηρείται μείωση της ΜΚΔ, με εξαίρεση το 2017 (+1,6%), κατά -20,5% (από € 653,3 το 2013 σε € 519,6 το 2018), την περίοδο 2018-2021 αύξηση κατά +35,2% (από € 519,6 το 2018 σε € 702,4 το 2021) και την περίοδο 2021-2022 μείωση κατά -11,7% (στα € 620,0).

Το 2022, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά η ΜΔΔ σημείωσε αύξηση κατά +1,2% (από € 78,6 το 2021 σε € 79,5 το 2022), σημειώνοντας παράλληλα την υψηλότερη τιμή από την έναρξη της Έρευνας Συνόρων υπερκαλύπτοντας τις απώλειες, αν και με διακυμάνσεις, της περιόδου 2013-2020 (-7,9%, από € 73,1 το 2013 σε € 67,3 το 2020). Η αύξηση της ΜΔΔ το 2022, ήταν απόρροια της αύξησης που σημείωσε η ΜΔΔ κυρίως από τις Λοιπές Χώρες (+3,3%) και ειδικότερα η Βόρεια Μακεδονία (+33,8%), η Σερβία (+39,0%), η Τουρκία (+24,9%), η Αλβανία (+21,0%), η Αυστραλία (+186,5%), η Ελβετία (+2,8%), ο Καναδάς (+11,7%) και η Ρωσία (+23,1%). Δηλαδή οι 4 από τις 8 αγορές που κατέγραψαν αύξηση στις Λοιπές Χώρες ήταν Βαλκανικές ή όμορες αγορές.

Μετά από δύο χρόνια αυξήσεων, 2020 +17,1% και 2021 +2,8%, η ΜΔΠ σημείωσε το 2022 μείωση κατά -12,7% ή -1,1 διανυκτερεύσεις (από 8,9 διανυκτερεύσεις το 2021 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2022) φθάνοντας τα επίπεδα του 2015.

Την περίοδο 2013-2019 παρατηρείται διαχρονική μείωση της ΜΔΠ, με εξαίρεση το 2017 (+0,5%), ακολουθώντας αφενός την διεθνή τάση οι τουρίστες να κάνουν συχνότερες, αλλά και πιο σύντομες διακοπές, και αφετέρου εξαιτίας της αύξησης του οδικώς εισερχόμενου τουρισμού από τις όμορες Βαλκανικές αγορές που έχουν παραδοσιακά χαμηλή ΜΔΠ (1 έως 4 διανυκτερεύσεις).

Η αύξηση της ΜΔΠ την περίοδο 2020-2021, όταν και υπήρχαν οι περιορισμοί λόγω της πανδημίας COVID -19, οφείλεται

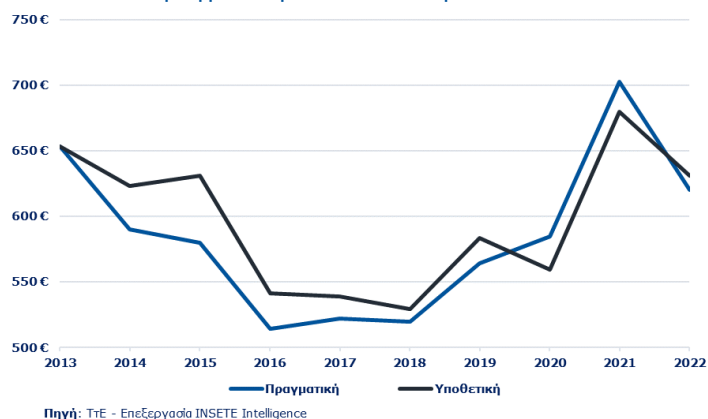
- στην μείωση των ταξιδίων City Break σε παγκόσμιο επίπεδο (η Αθήνα πριν την πανδημία είχε καταστεί σημαντικός προορισμός City Break) και
- στην αυξημένη επιθυμία για λιγότερα ταξίδια αλλά μεγαλύτερης διάρκειας, λόγω των παρατεταμένων lockdown και της αύξησης των καταθέσεων των νοικοκυριών
- αλλά και στην αύξηση του μεριδίου των παραδοσιακών αγορών μας οι οποίοι έχουν υψηλότερη κατά κεφαλή δαπάνη και διάρκεια παραμονής.

Αντίθετα, η μείωση στην ΜΔΠ το 2022, όταν και πραγματοποιήθηκε η σταδιακή άρση των περιορισμών, οφείλεται

- στην ανάκαμψη των ταξιδίων City Break κυρίως στον προορισμό της Αθήνας,
- στις πληθωριστικές πιέσεις, που ακολούθησαν την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, και επέδρασαν αρνητικά ροκανίζοντας το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών σε παγκόσμιο επίπεδο και
- στην αύξηση των ροών από τις όμορες βαλκανικές αγορές που έχουν παραδοσιακά χαμηλή Μέση Διάρκεια Παραμονής.

3.2 Εξέλιξη της Μέσης κατά Κεφαλής Δαπάνης στην Ελλάδα, 2013-2022 Πραγματική vs Υποθετική με μίγμα αγορών 2013⁷

Γράφημα 4: Εξέλιξη της ΜΚΔ στην Ελλάδα (σε €), 2013-2022,
Πραγματική vs Υποθετική

Η Υποθετική ΜΚΔ, που υπολογίζεται με την υπόθεση εργασίας ότι το μίγμα αγορών εισερχόμενων τουριστών παραμένει σταθερό όπως το 2013, εμφανίζει μέχρι το 2019 παρόμοια εικόνα με την Πραγματική αλλά με σχετικά πιο ήπιους ρυθμούς μείωσης.

Αντίθετα, το 2020 και το 2021 η εικόνα αντιστρέφεται και η Πραγματική ΜΚΔ (€ 584,4/€ 702,4) είναι υψηλότερη της Υποθετικής ΜΚΔ (€ 559,6/€ 679,8) ενώ το 2022 η εικόνα πάλι αντιστρέφεται με την Υποθετική ΜΚΔ (€ 631,1) να είναι υψηλότερη της Πραγματικής (€ 620,0). Η αύξηση της Πραγματικής ΜΚΔ έναντι της Υποθετικής τα έτη 2020 και 2021 οφείλεται στην αλλαγή του μίγματος αγοράς που έχει συντελεστεί, με αύξηση του μεριδίου των παραδοσιακών μας αγορών⁸ (αφίξεις: από 38,0% το 2013 σε 46,9% το 2022 και εισπράξεις: από 44,2% το 2013 σε 53,6% το 2022) που

έχουν υψηλότερη κατά κεφαλή δαπάνη. Η ομαλοποίηση της κατάστασης στην ταξιδιωτική βιομηχανία το 2022 έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επαναφορά της εξέλιξης της ΜΚΔ στα προ πανδημίας επίπεδα.

Συνολικά, την περίοδο 2013-2022, η Υποθετική και η Πραγματική ΜΚΔ εμφανίζουν παρόμοια εικόνα. Συγκεκριμένα: Υποθετική ΜΚΔ (-3,4%, από € 653,3 το 2013 σε € 631,1 το 2022) και Πραγματική (-5,1%, από € 653,3 το 2013 σε € 620,0 το 2022).

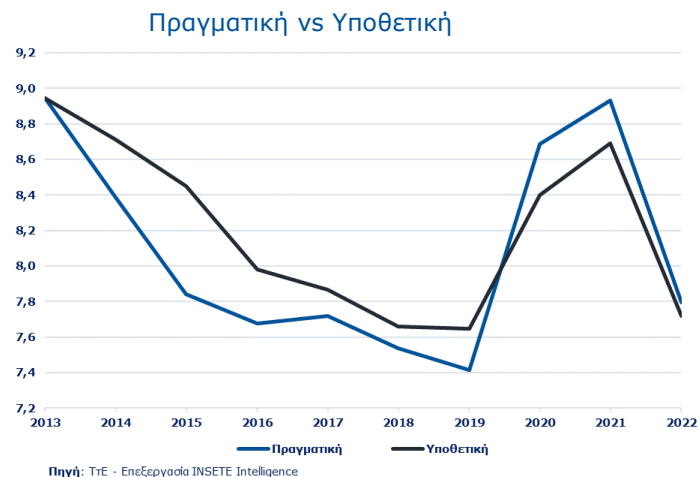
⁷ Πραγματική: βάσει των στοιχείων της Έρευνας Συνόρων. Υποθετική: με την υπόθεση εργασίας ότι το μίγμα αγορών εισερχόμενων τουριστών παραμένει σταθερό όπως το 2013

⁸ Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Ιταλία, Γαλλία, Ολλανδία

3.3 Εξέλιξη της Μέσης Διάρκειας Παραμονής στην Ελλάδα, 2013-2022 Πραγματική vs Υποθετική με μίγμα αγορών 2013⁹

Γράφημα 5: Εξέλιξη της ΜΔΠ στην Ελλάδα (σε διανυκτερεύσεις), 2013-2022,

Η Υποθετική ΜΔΠ, που υπολογίζεται με την υπόθεση εργασίας ότι το μίγμα αγορών εισερχόμενων τουριστών παραμένει σταθερό όπως το 2013, εμφανίζει μέχρι το 2019 παρόμοια εξέλιξη με την πραγματική, αν και με πιο ήπιους ρυθμούς μείωσης. Από το 2019 και έπειτα, η πραγματική ΜΔΠ αυξάνεται με πιο έντονους ρυθμούς σε σύγκριση με την Υποθετική. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2013-2019: Πραγματική (-17,1%, από 8,9 διανυκτερεύσεις το 2013 σε 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Υποθετική (-14,5%, από 8,9 διανυκτερεύσεις το 2013 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2019). Αντίθετα, την περίοδο 2019-2022: Πραγματική (+5,1%, από 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2022) και Υποθετική (+0,9%, από 7,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022). Η αύξηση της Πραγματικής ΜΔΠ τα έτη 2020 και 2021 οφείλεται, όπως αναφέρθηκε και στην ενότητα 3.2, στην αλλαγή του μίγματος αγορών μας με αύξηση του μεριδίου

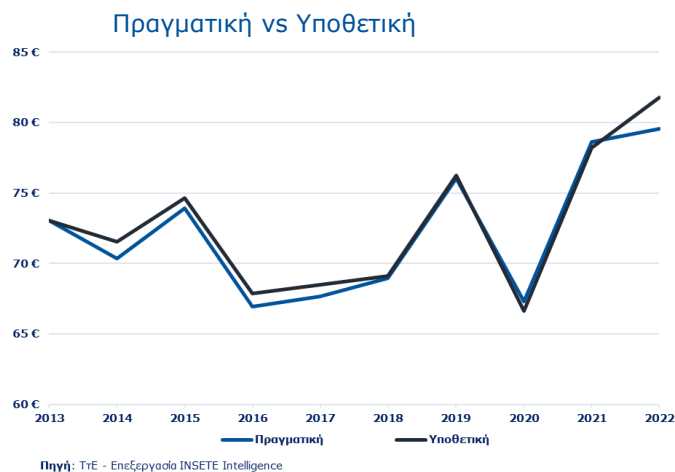
των παραδοσιακών αγορών μας που έχουν υψηλότερη κατά κεφαλή δαπάνη και υψηλότερη διάρκεια παραμονής. Η τάση αυτή με την ομαλοποίηση της κατάστασης στην ταξιδιωτική βιομηχανία το 2022 αντιστράφηκε.

Συνολικά την περίοδο 2013-2022, η Υποθετική ΜΔΠ παρουσίασε μείωση κατά -13,7% (από 8,9 διανυκτερεύσεις το 2013 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022) ενώ η πραγματική ΜΔΠ σημείωσε μείωση κατά -12,8% (από 8,9 διανυκτερεύσεις το 2013 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2022).

⁹ Πραγματική: βάσει των στοιχείων της Έρευνας Συνόρων. Υποθετική: με την υπόθεση εργασίας ότι το μίγμα αγορών εισερχόμενων τουριστών παραμένει σταθερό όπως το 2013

3.4 Εξέλιξη της Μέσης Δαπάνης ανά Διανύκτευση στην Ελλάδα, 2013-2022 Πραγματική vs Υποθετική με μίγμα αγορών 2013¹⁰

Γράφημα 6: Εξέλιξη της ΜΔΔ στην Ελλάδα (σε €), 2013-2022,

Η διαφοροποίηση μεταξύ Πραγματικής και Υποθετικής ΜΔΔ, που υπολογίζεται με την υπόθεση εργασίας ότι το μίγμα αγορών εισερχόμενων τουριστών παραμένει σταθερό όπως το 2013, είναι διαχρονικά πολύ μικρή. Δηλαδή, η διαφοροποίηση του μίγματος αγορών δεν οδήγησε σε σημαντική μεταβολή της ΜΔΔ, σε αντίθεση με την ΜΔΠ (βλ. 3.3). Δηλαδή την περίοδο 2013-2019 η Πραγματική ΜΔΔ εμφάνισε αύξηση κατά +4,1% (από € 73,1 το 2013 σε € 76,1 το 2019), ενώ η Υποθετική ΜΔΔ αύξηση κατά +4,4% (από € 73,1 το 2013 σε € 76,3 το 2019).

Αντίθετα, το 2020 και το 2021, η Πραγματική ΜΔΔ (€ 67,3/€ 78,6) είναι υψηλότερη της Υποθετικής ΜΔΔ (€ 66,6/€ 78,2), που οφείλεται για την πραγματική ΜΔΔ, στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και των καταθέσεων των νοικοκυριών, μετά από δύο χρόνια ταξιδιωτικών

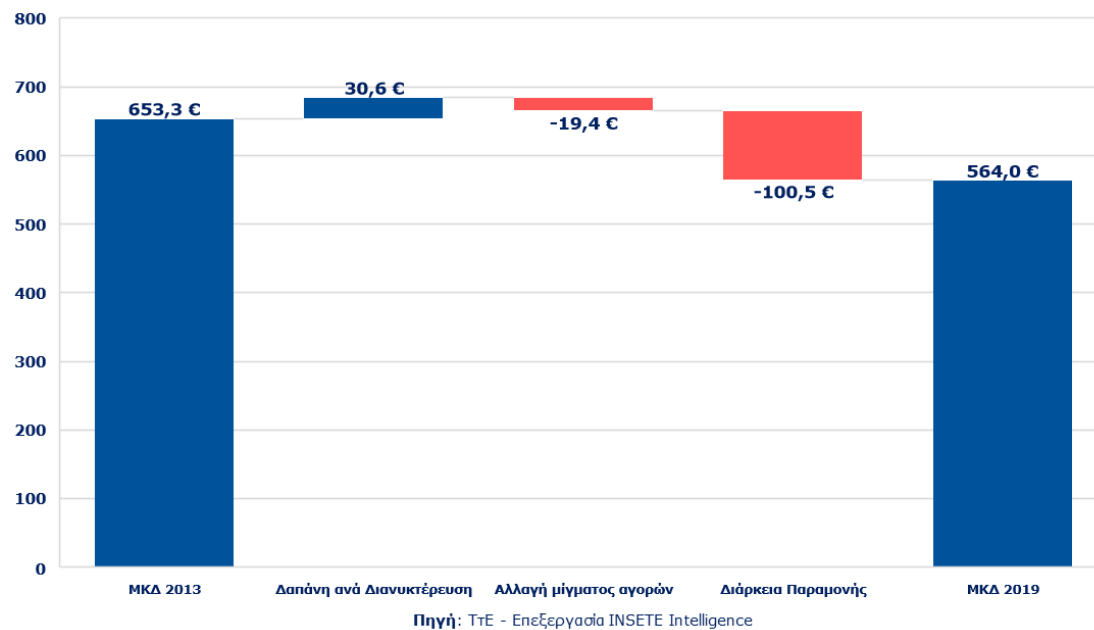
περιορισμών, και κατ' επέκταση της δυνατότητας να ξοδέψουν περισσότερα στο ταξίδι τους (βλ. ενότητα 3.1). Η ομαλοποίηση της κατάστασης το 2022, επέδρασε στην επαναφορά της εξέλιξης της Πραγματικής και της Υποθετικής ΜΔΔ στα προ πανδημίας επίπεδα.

Συνολικά την περίοδο 2013-2022, η Υποθετική ΜΔΔ παρουσίασε αύξηση κατά +11,9% (από € 73,1 το 2013 σε € 81,8 το 2022) ενώ η πραγματική ΜΔΔ σημείωσε αύξηση κατά +8,9% (από € 73,1 το 2013 σε € 79,5 το 2022).

¹⁰ Πραγματική: βάσει των στοιχείων της Έρευνας Συνόρων. Υποθετική: με την υπόθεση εργασίας ότι το μίγμα αγορών εισερχόμενων τουριστών παραμένει σταθερό όπως το 2013

3.5 Ανάλυση μείωσης της ΜΚΔ στην Ελλάδα, 2013-2019

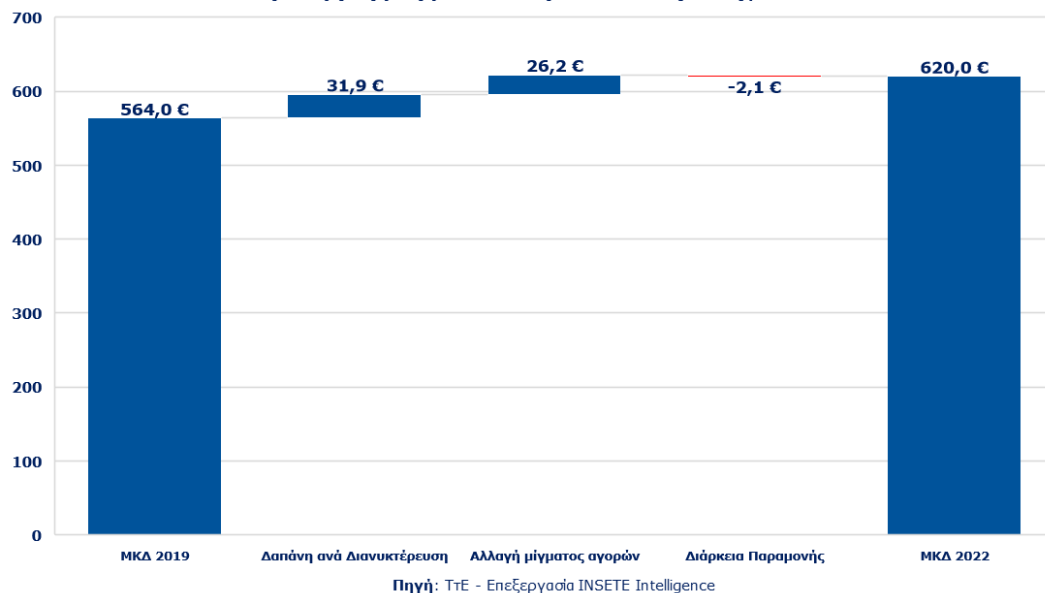
Γράφημα 7: Ανάλυση μείωσης της ΜΚΔ στην Ελλάδα (σε €), 2013-2019

Το 2019, η ΜΚΔ του συνόλου των ταξιδιωτών που επισκέφθηκαν την Ελλάδα ανήλθε στα € 564,0. Δηλαδή, σε σύγκριση με το 2013 (€ 653,3) η ΜΚΔ μειώθηκε κατά -13,7% ή κατά € -89,3. Η μείωση αυτή προέκυψε, παρά την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που από μόνη της θα είχε οδηγήσει σε αύξηση της ΜΚΔ κατά € +30,6, αφενός από την αλλαγή του μίγματος αγορών η οποία οδήγησε σε μείωση της ΜΚΔ κατά € -19,4 και αφετέρου -και κυρίως- από την μείωση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής κατά επιπλέον € -100,5.

3.6 Ανάλυση αύξησης της ΜΚΔ στην Ελλάδα, 2019-2022

Γράφημα 8: Ανάλυση αύξησης της ΜΚΔ στην Ελλάδα (σε €), 2019-2022

Το 2022, η ΜΚΔ του συνόλου των ταξιδιωτών που επισκέφθηκαν την Ελλάδα ανήλθε στα € 620,0. Δηλαδή, σε σύγκριση με το 2019 (€ 564,0) η ΜΚΔ αυξήθηκε κατά +9,9% ή κατά € +56,0. Η αύξηση αυτή, παρά την μείωση της ΜΔΠ που οδήγησε σε μείωση κατά -€ 2,1, οφείλεται:

- στην αύξηση της Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση κατά € +31,9 και
- κατά € +26,2 από την αλλαγή του μίγματος αγορών.

4. Πηγές

- [Τράπεζα της Ελλάδος, Έρευνα Συνόρων 2013-2022](#)
- [Ακτινογραφία εισερχόμενου τουρισμού 2005-2017,](#)
- [Ακτινογραφία εισερχόμενου τουρισμού 2016-2018,](#)
- [Ακτινογραφία εισερχόμενου τουρισμού 2016-2020,](#)
- [Ακτινογραφία εισερχόμενου τουρισμού 2016-2021,](#)
- [Ακτινογραφία εισερχόμενου τουρισμού 2019-2022.](#)

5. Παράρτημα

Πίνακας 1: Χρονοσειρές δεικτών και μεγεθών της Έρευνας συνόρων, 2013-2022

Χρονοσειρές δεικτών και μεγεθών από Έρευνα Συνόρων*, 2013-2022										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Αφίξεις (σε χιλ.)	17.920	22.033	23.599	24.799	27.194	30.123	31.348	7.374	14.705	27.836
Διανυκτερεύσεις (σε χιλ.)	160.251	184.789	185.027	190.402	209.855	227.012	232.464	64.053	131.357	216.949
Εισπράξεις (σε εκατ. €)	11.707	13.005	13.679	12.749	14.202	15.653	17.680	4.310	10.328	17.257
Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (ΜΚΔ) (σε €)	653,3	590,2	579,6	514,1	522,3	519,6	564,0	584,4	702,4	620,0
Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) (σε €)	73,1	70,4	73,9	67,0	67,7	69,0	76,1	67,3	78,6	79,5
Μέση Διάρκεια Παραμονής (ΜΔΠ) (σε διανυκτερεύσεις)	8,9	8,4	7,8	7,7	7,7	7,5	7,4	8,7	8,9	7,8

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Δεν περιλαμβάνονται στοιχεία κρουαζιέρας

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
 «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
 ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
 με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
 συγχρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης